

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA LIKOVNA TEORIJA V LETU 2023

Poročilo DPK SM za likovno teorijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023.....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov.....	17
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	17
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	18
5.1	Zunanje ocenjevanje	18
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	18
6	Povzetek.....	19
6.1	Ocena uspeha kandidatov	19
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	19
6.3	Druge ugotovitve	20

Avtorja:

Maria Primožič, glavna ocenjevalka za likovno teorijo

dr. Jurij Selan, predsednik DPK SM za likovno teorijo

Poročilo je potrdila DPK SM za likovno teorijo na 6. redni seji 25. 9. 2023.

Ljubljana, september 2023

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno matura (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

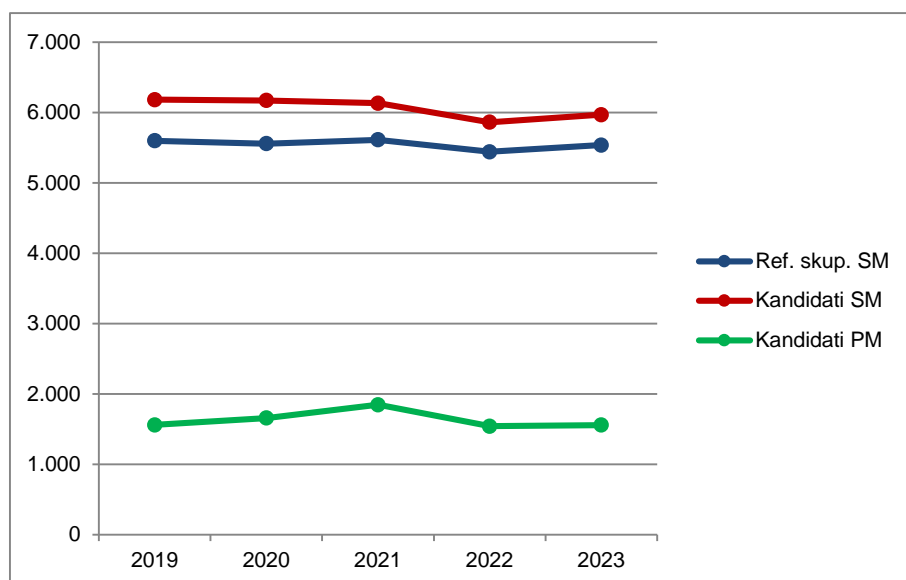
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2019 do 2023. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	5.600	6.185	1.560
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

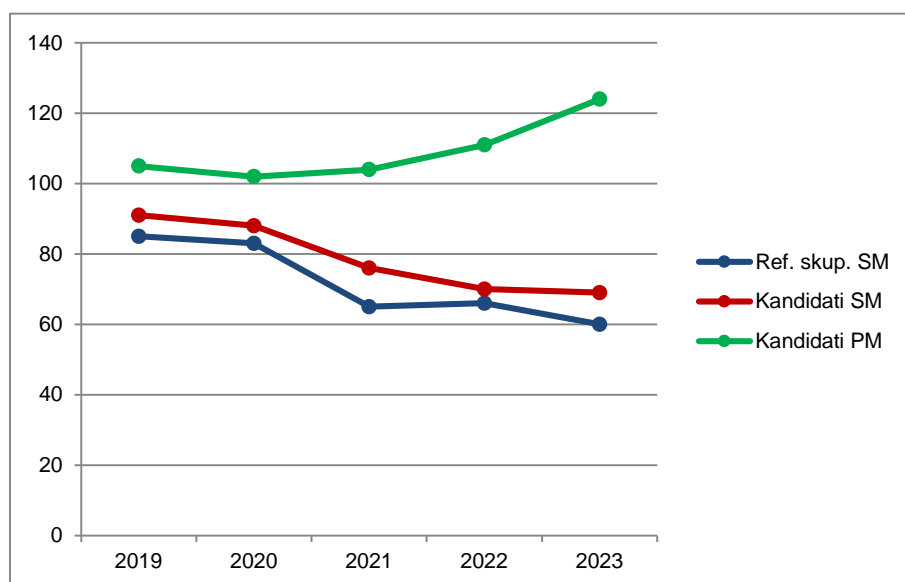
Vir: Državni izpitni center, 2023

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali likovno teorijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2019 do 2023. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	85	91	105
2020	83	88	102
2021	65	76	104
2022	66	70	111
2023	60	69	124

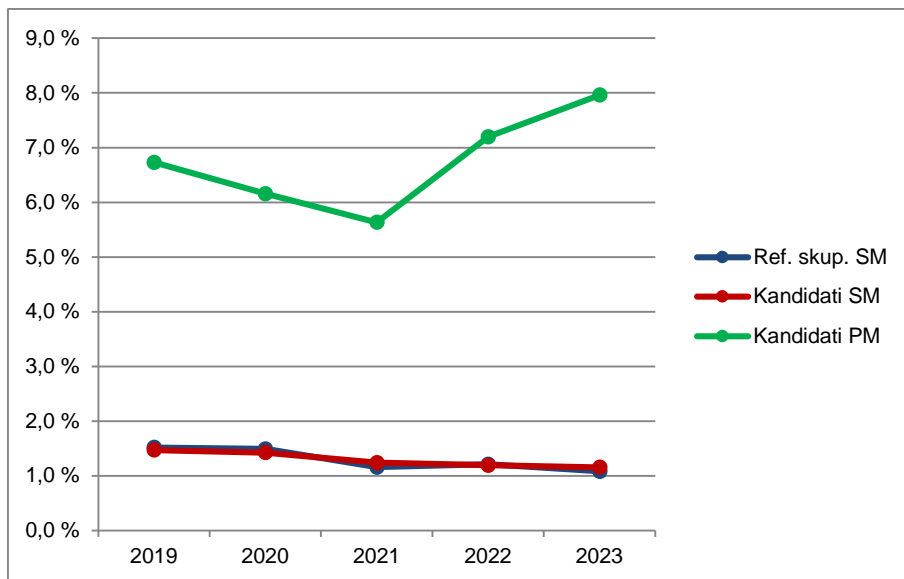
Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Vir: Državni izpitni center, 2023

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali likovno teorijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2019 do 2023 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	1,5 %	1,5 %	6,7 %
2020	1,5 %	1,4 %	6,2 %
2021	1,2 %	1,2 %	5,6 %
2022	1,2 %	1,2 %	7,2 %
2023	1,1 %	1,2 %	8,0 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Vir: Državni izpitni center, 2023

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023

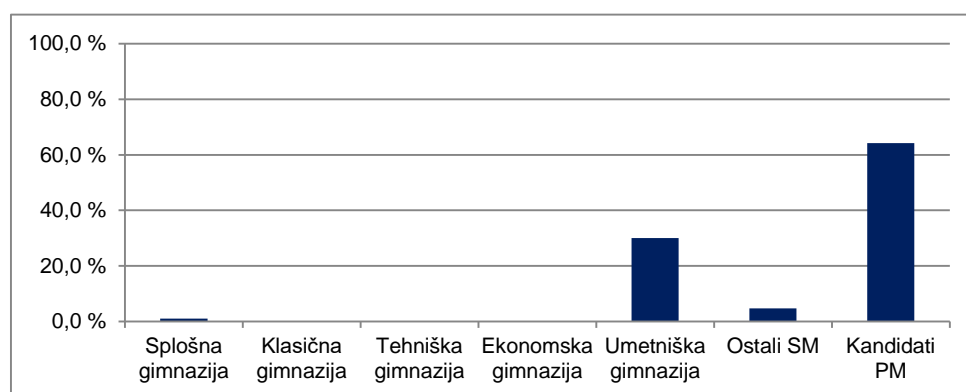
	Število	Delež
Splošna gimnazija	2	1,0 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	2	1,0 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	0	0,0 %
Umetniška gimnazija	58	30,1 %
Strokovna gimnazija	58	30,1 %
Ref. skup. SM	60	31,1 %
Ostali SM	9	4,7 %
Kandidati SM	69	35,8 %
Kandidati PM	124	64,2 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023

Vir: Državni izpitni center, 2023

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

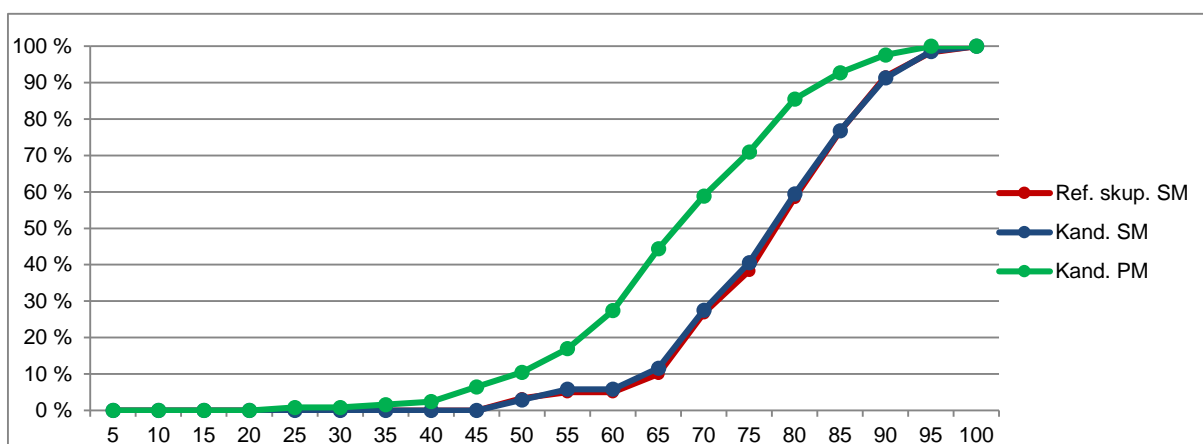
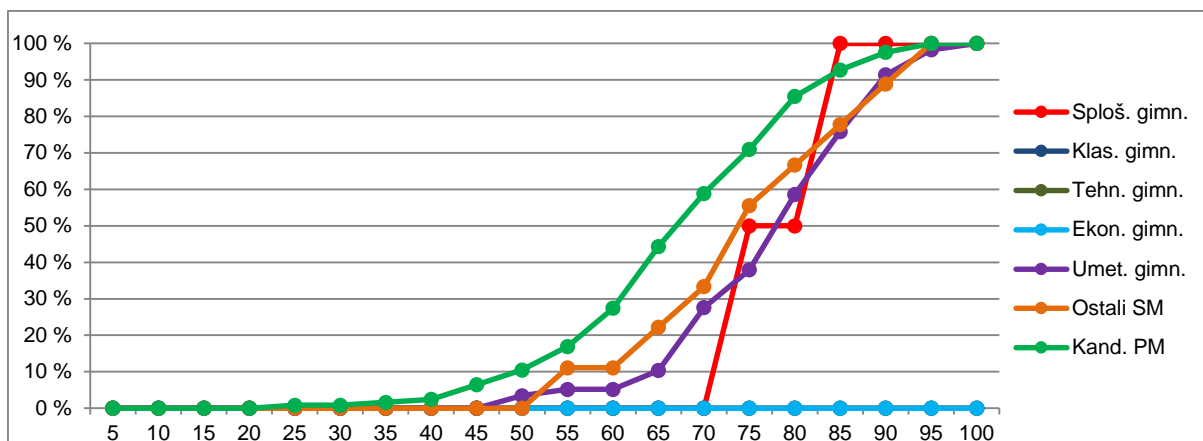
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri likovni teoriji v spomladanskem izpitnem roku SM 2023 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
36-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
41-45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
46-50	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	5
51-55	0	0	0	0	0	1	1	1	2	1	8
56-60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
61-65	0	0	0	0	0	3	3	3	4	1	21
66-70	0	0	0	0	0	10	10	10	11	1	18
71-75	1	0	1	0	0	6	6	7	9	2	15
76-80	0	0	0	0	0	12	12	12	13	1	18
81-85	1	0	1	0	0	10	10	11	12	1	9
86-90	0	0	0	0	0	9	9	9	10	1	6
91-95	0	0	0	0	0	4	4	4	5	1	3
96-100	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
SKUPAJ	2	0	2	0	0	58	58	60	69	9	124

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
20	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
25	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
30	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
35	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %
40	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %
45	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	6 %
50	0 %	-	0 %	-	-	3 %	3 %	3 %	3 %	0 %	10 %
55	0 %	-	0 %	-	-	5 %	5 %	5 %	6 %	11 %	17 %
60	0 %	-	0 %	-	-	5 %	5 %	5 %	6 %	11 %	27 %
65	0 %	-	0 %	-	-	10 %	10 %	10 %	12 %	22 %	44 %
70	0 %	-	0 %	-	-	28 %	28 %	27 %	28 %	33 %	59 %
75	50 %	-	50 %	-	-	38 %	38 %	38 %	41 %	56 %	71 %
80	50 %	-	50 %	-	-	59 %	59 %	58 %	59 %	67 %	85 %
85	100 %	-	100 %	-	-	76 %	76 %	77 %	77 %	78 %	93 %
90	100 %	-	100 %	-	-	91 %	91 %	92 %	91 %	89 %	98 %
95	100 %	-	100 %	-	-	98 %	98 %	98 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

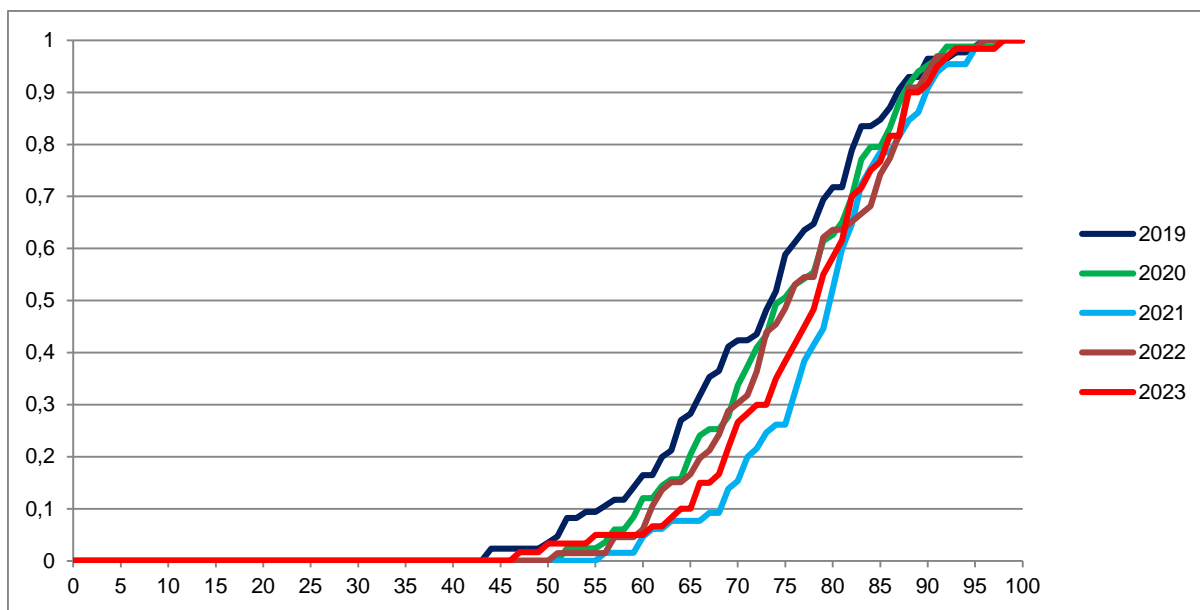
Vir: Državni izpitni center, 2023

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2019 do 2023, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2019	50	63	76	88
2020	50	63	76	88
2021	50	63	76	88
2022	50	63	76	88
2023	50	63	76	88

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2023

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

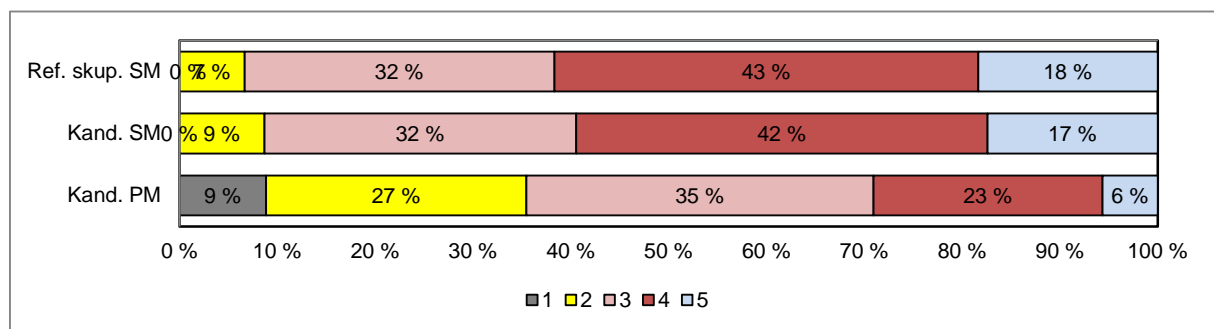
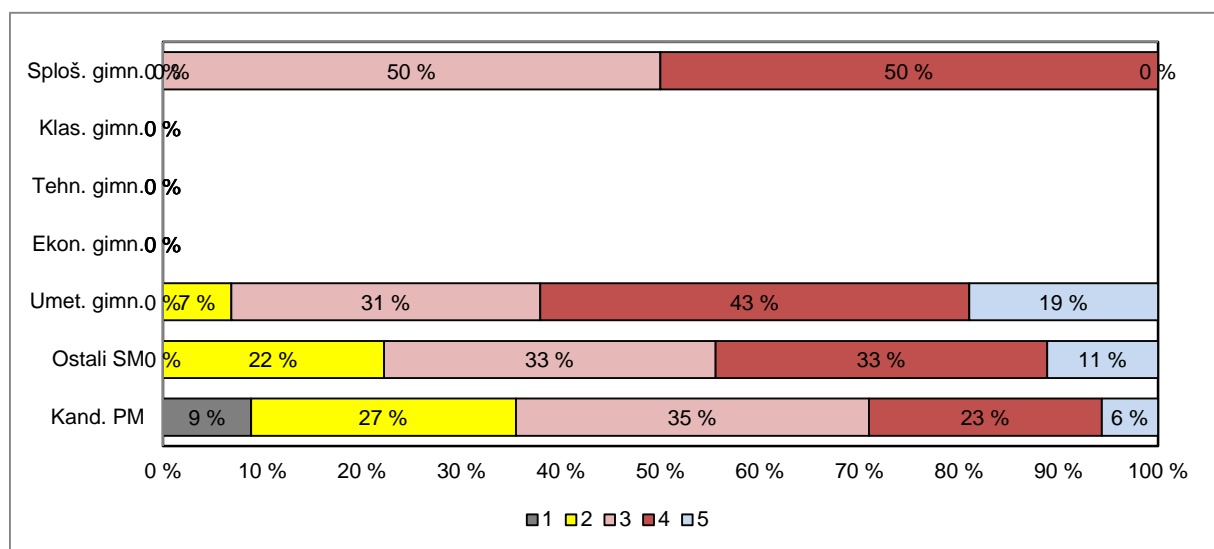
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri likovni teoriji v spomladanskem izpitnem roku SM 2023 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
2	0	0	0	0	0	4	4	4	6	2	33
3	1	0	1	0	0	18	18	19	22	3	44
4	1	0	1	0	0	25	25	26	29	3	29
5	0	0	0	0	0	11	11	11	12	1	7
Uspešni	2	0	2	0	0	58	58	60	69	9	113
Skupaj	2	0	2	0	0	58	58	60	69	9	124

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0 %	-	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	9 %
2	0 %	-	0 %	-	-	7 %	7 %	7 %	9 %	22 %	27 %
3	50 %	-	50 %	-	-	31 %	31 %	32 %	32 %	33 %	35 %
4	50 %	-	50 %	-	-	43 %	43 %	43 %	42 %	33 %	23 %
5	0 %	-	0 %	-	-	19 %	19 %	18 %	17 %	11 %	6 %
Uspešni	100 %	-	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	91 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2023

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku 2023

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	2	0	2	0	0	58	58	60	69	9	124
Povprečni splošni uspeh pri SM*	22,50	-	22,50	-	-	19,02	19,02	19,14	18,84	16,43	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,00	-	3,00	-	-	3,86	3,86	3,83	3,77	3,33	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	2,50	-	2,50	-	-	3,97	3,97	3,92	3,90	3,78	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,50	-	3,50	-	-	3,74	3,74	3,73	3,68	3,33	2,90
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,50	-	3,50	-	-	3,72	3,72	3,72	3,67	3,33	2,90
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	78,75	-	78,75	-	-	76,96	76,96	77,02	76,64	74,17	66,83
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	78,50	-	78,50	-	-	78	78,00	78,00	78,00	74,00	68,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	6,01	-	6,01	-	-	10,50	10,50	10,35	10,56	12,25	13,11
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,00	-	3,00	-	-	4,50	4,50	4,45	4,46	5,00	4,65
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	2,00	-	2,00	-	-	4,48	4,48	4,44	4,45	5,00	4,63
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	-	-	-	-	-	0,59	0,59	0,56	0,55	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	-	-	-	-	-	0,70	0,70	0,64	0,62	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	-	-	-	-	-	0,71	0,71	0,58	0,54	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,37	0,37	0,37	0,39	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,37	0,37	0,37	0,39	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,05	0,05	0,06	0,06	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	-	-	-	-	-	0,34	0,34	0,35	0,35	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	-	-	-	-	-	0,40	0,40	0,39	0,32	-	0,41
Odstotek neuspešnih s PP	0,00	-	0,00	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,87
Odstotek neuspešnih brez PP	0,00	-	0,00	-	-	1,72	1,72	1,67	1,45	0,00	8,87

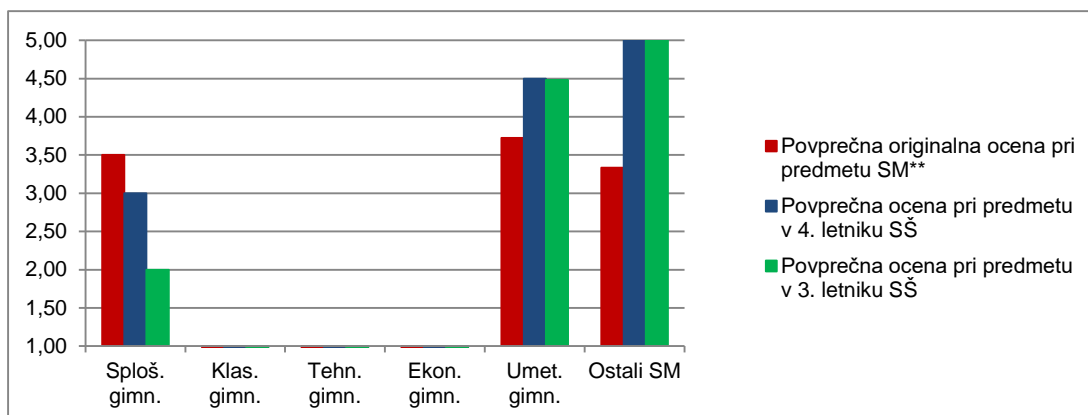
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

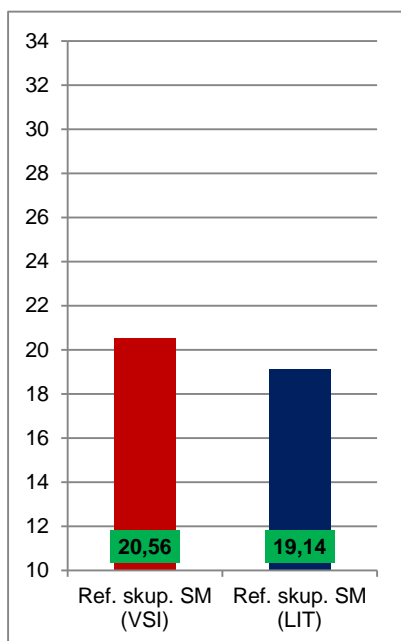
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz likovne teorije in povprečnih ocen iz likovne teorije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz likovne teorije

Vir: Državni izpitni center, 2023

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2023 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz likovne teorije (ref. skup. SM – LIT).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz likovne teorije

Vir: Državni izpitni center, 2023

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku SM 2023.

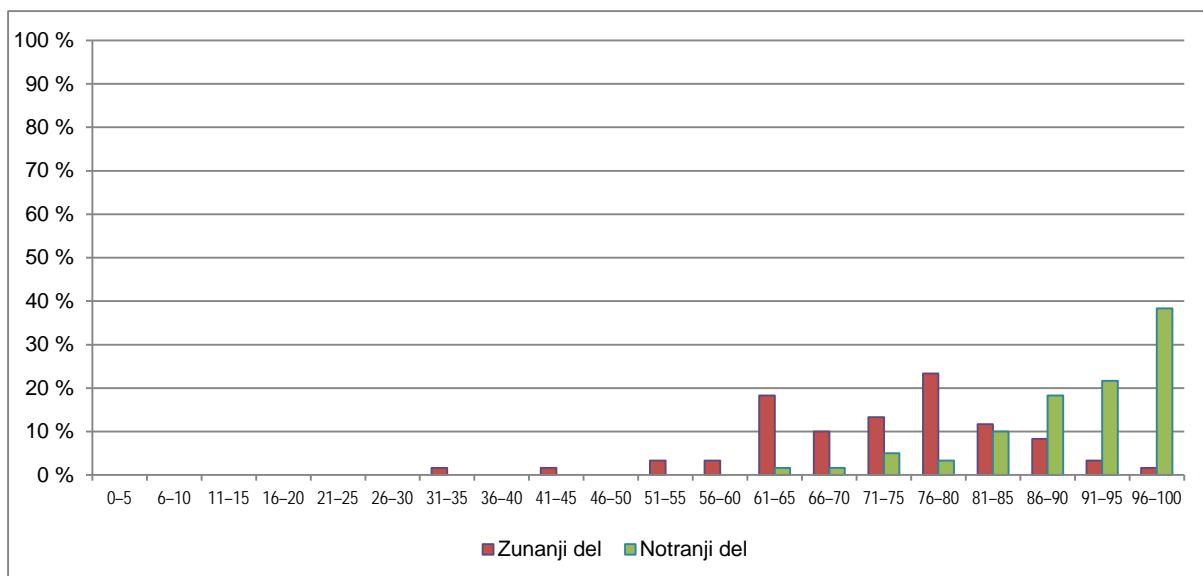
Preglednica 4.1.1: *Osnovni statistični podatki*

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	60	60
Povprečno število odstotnih točk	58,50	18,52
Standardni odklon odstotnih točk	9,57	1,70
Maksimalno število odstotnih točk	78,00	20,00
Povprečna težavnost	0,73	0,93

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku SM 2023.

Preglednica 4.1.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita*

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	2 %	0 %
36–40	0 %	0 %
41–45	2 %	0 %
46–50	0 %	0 %
51–55	3 %	0 %
56–60	3 %	0 %
61–65	18 %	2 %
66–70	10 %	2 %
71–75	13 %	5 %
76–80	23 %	3 %
81–85	12 %	10 %
86–90	8 %	18 %
91–95	3 %	22 %
96–100	2 %	38 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2023

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz likovne teorije v spomladanskem izpitnem roku SM 2023.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Ustni izpit
Število kandidatov	60	60	60
Povprečno število odstotnih točk	21,43	37,07	18,52
Standardni odklon odstotnih točk	4,81	6,64	1,70
Maksimalno število odstotnih točk	30,00	50,00	20,00
Povprečna težavnost	0,71	0,74	0,93

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Glede na statistične podatke o uspešnosti po posameznih delih izpita iz likovne teorije (izpitna pola 1, izpitna pola 2, ustni izpit z zagovorom mape likovnih del) je razvidno, da so bili referenčni kandidati SM najuspešnejši pri ustnem izpitu (indeks težavnosti: 0,92; lani 0,95; povprečno število odstotnih točk: 18,52 od 20 možnih; lani: 18,92), podobno uspešni pa so bili v opravljanju naloge v izpitni poli 2 (indeks težavnosti: 0,74; lani 0,72; likovni izdelek: 37,07 od 50 možnih; lani: 36,17) in v pisanju izpitne pole 1 (indeks težavnosti: 0,71; lani 0,69; naloge polodprtega tipa: 21,43 od 30 možnih; lani: 20,84). Izpitna pola 1 je bila tako kot lani v primerjavi z izpitno polo 2 nekoliko težja.

Izpitni poli 1 in 2 sta bili torej podobno zahteven del izpita s podobnim indeksom težavnosti, 0,72 in 0,74. Tako izpitna pola 1 kot tudi izpitna pola 2 pa sta bili v primerjavi z lani nekoliko lažji (IP2 je imela l. 2022 indeks težavnosti 0,72, IP1 pa 0,69). Ustni izpit je imel indeks težavnosti 0,92 (l. 2022: 0,95).

Indeks težavnosti za posamezne naloge izpitne pole 1 se je gibal med 0,65 za 3. nalogo (*Morfologija*), ki je bila torej najtežja, in 0,79 za 2. nalogo (*Likovni elementi*), ki je bila najlažja. Medtem ko so bile razlike v indeksu težavnosti predlani majhne (gibal se je med 0,72 in 0,82), so bile tako lani kot tudi letos razlike med najtežjo in najlažjo nalogo spet nekoliko večje, kar se kaže tudi v razponu med vprašanji (postavkami oz. podnalogami), ki segajo od 0,07 (vprašanje 4.5) do 0,89 (vprašanje 2.2). Če je bila lani za kandidate najtežja 1. naloga (*Uvod*), pa je bila letos to 3. naloga (*Morfologija*). Tako kot lani pa je bila najlažja 2. naloga (*Likovni elementi*).

Primer najtežjega vprašanja (IT = 0,07):

4.5. Kako imenujemo barvni pojav, ki je povezan z obliko lika, katerega del je barva? (1 točka)

Komentar: Gre za vprašanje, ki zahteva poznavanje, razumevanje in aplikacijo najsplošnejših zakonitosti in principov likovne teorije, v tem primeru zakonitosti zaznavanja barv in oblik. Tovrstne vsebine dijaki pri pripravi na izpit splošne mature iz likovne teorije očitno zanemarjajo in se jih ne naučijo, kar ugotavljamo vsako leto.

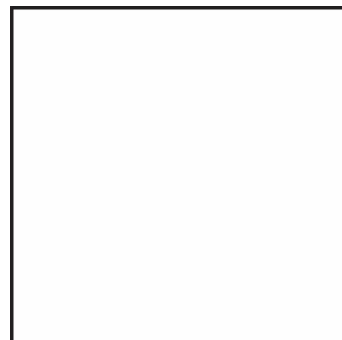
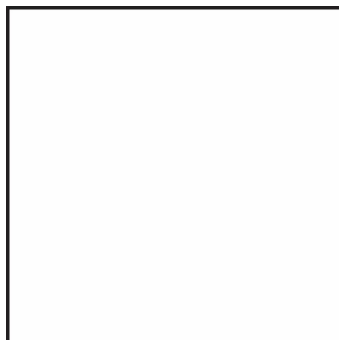
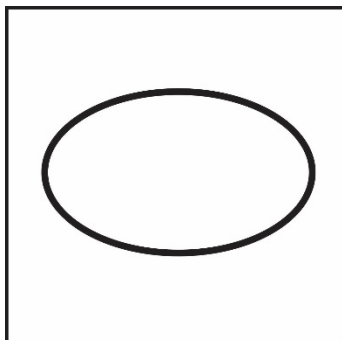
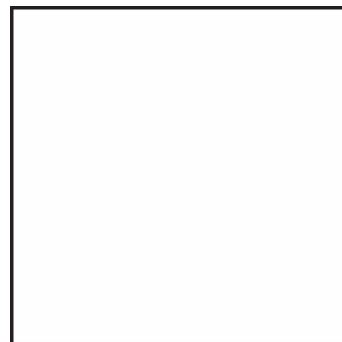
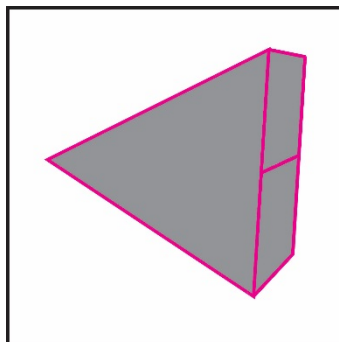
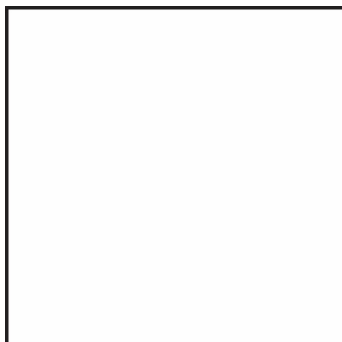
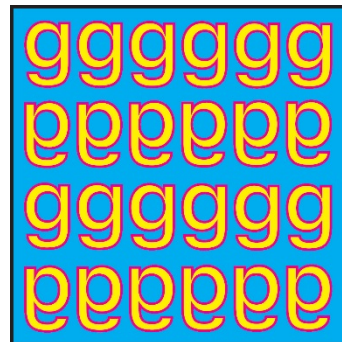
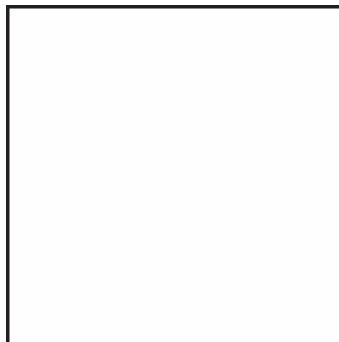
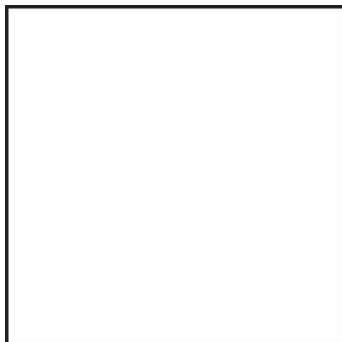
Primer najlažjega vprašanja (IT = 0,89):

2.2. Ponazorite odnos oblika – lik – forma. V prazna polja narišite oblike, like oziroma forme, tako da se smiselno nadgrajujejo.

OBLIKA

LIK

FORMA

(6 točk)

Komentar: Vprašanje se nanaša na likovno problematiko, ki jo kandidati lahko rešijo na podlagi refleksije lastne izkušnje. Ker gre pri tem za bolj izkustveno in ne tako abstraktno vsebino, so bili kandidati pri tem vprašanju uspešnejši. Prav tako že podani primeri v poljih logično sugerirajo, kako je treba dopolniti ostala polja.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Največ napačnih odgovorov je bilo pri vprašanju 4.5, ki je bilo edino z indeksom težavnosti pod 0,1 (0,07), kar je izjemno nizko. Skupno temu in nekaterim drugim vprašanjem, ki so jih kandidati slabše reševali, je, da zahtevajo poznavanje, refleksijo in aplikacijo najsplošnejših principov likovne teorije. Kot se izkazuje že zadnjih nekaj let, največ težav kandidatom povzročajo prav vprašanja s področja najbolj temeljnega znanja iz likovne teorije in s področja razumevanja vidne zaznave. Pri tovrstnih vprašanjih gre za precej abstraktne vsebine, s kombinacijo vseh taksonomskih stopenj, od poznavanja, razumevanja oz. refleksije do aplikacije najsplošnejših zakonitosti in principov likovne teorije. Tem najsplošnejšim in abstraktnim principom likovne teorije dijaki (in tudi učitelji) pri pripravi na izpit splošne mature iz likovne teorije očitno ne posvečajo dovolj pozornosti in se preveč usmerjajo le na posamične konkretne likovne problematike.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci niso imeli pripomb k nalogam oz. vprašanjem.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Člani DPK SM za likovno teorijo smo 6. 6. 2023 izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* za spomladanski rok mature 2023 ter pripravili standardizacijo za elektronsko ocenjevanje. Na moderaciji smo preverili ustreznost navodil za ocenjevanje, vnesli nekaj sprememb z namenom večje objektivnosti in enotnosti ocenjevanja ter sprejeli dogovor, kako ravnati ob pričakovanih nejasnih in dvoumih rešitvah. Moderirana *Navodila za ocenjevanje* so bila prilagojena tako, da so zagotavljala kandidatom optimalno veljavno ocenjevanje.

Pri likovni teoriji je v letu 2023 ocenjevanje šestič potekalo elektronsko. Ocenjevalo je 12 zunanjih ocenjevalcev. Pri izpitni poli 1 se je elektronsko ocenjevanje tudi letos izkazalo kot zelo primerno. Ker se je v prvem letu povsem digitalizirano ocenjevanje izpitne pole 2 izkazalo kot težavno, saj tudi dobra optična preslikava ne odraža vseh specifik originalnega izdelka, je DPK SM za likovno teorijo v letu 2019 ocenjevanje IP2 spremenila tako, da so se izpitne pole 2 sicer ocenjevale elektronsko, vendar v prostorih Rica, kjer so imeli ocenjevalci lahko vpogled tudi v originalne izdelke. Tak način se je izkazal za ustrezen kompromis med elektronskim ocenjevanjem in neposrednim vpogledom v originalne izdelke, zato je bilo tako izvedeno ocenjevanje tudi v letu 2023. Lani smo sicer ugotovili, da zaradi slabih optičnih preslikav prihaja do težav pri kontrolnem ocenjevanju IP2, ko ocenjevalec nima hkratnega vpogleda v originalni izdelek. Izkazalo se je namreč, da so bile nekatere optične preslikave slabše kakovosti, zato smo v DPK SM za likovno teorijo opozorili na standarde, ki se morajo pri optičnih preslikavah dosledno upoštevati. Letos te težave ni bilo, optične preslikave so bile ustrezne kakovosti.

Izpitno polo 2 (likovno nalogo) ocenjujeta dva ocenjevalca, pri čemer drugi nima vpogleda v ocenjevanje prvega. Od skupno 60 ocenjenih izpitnih pol 2 referenčnih kandidatov SM so bila ugotovljena razhajanja med ocenjevalcema za več kot petino vseh možnih točk pri devetih kandidatih (2022: 15; 2021: 15; 2020: 14; 2019: 19). Zato je bilo v teh primerih izvedeno kontrolno ocenjevanje.

Pri nalogi izpitne pole 2 je težko odpraviti relativno neugoden indeks objektivnosti ocenjevanja. Ta je bil letos 0,51 (2022: 0,55; 2021: 0,40; 2020: 0,50; 2019: 0,61; 2018: 0,45). Zato je pomembno, da imajo ocenjevalci vpogled v originalne izdelke na Ricu (kombinacija elektronskega ocenjevanja z vpogledom v originalne izdelke), kar omogoča sprotno odpravljanje morebitnih nejasnosti pri ocenjevalcih v sodelovanju z glavnim ocenjevalcem. S tem je zagotovljena večja veljavnost ocenjevanja.

Na podlagi analiz rezultatov referenčne skupine kandidatov SM (66 kandidatov) je DPK SM za likovno teorijo 27. 6. 2023 odločila, da je 50 (meje 2023: 50, 63, 76, 88) doseženih odstotnih točk meja za pozitivno oceno. Meje med ocenami so na enak način postavljene vse od leta 2012 naprej.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku 2023 ni bilo ugovorov na oceno (v letu 2022 tudi ne).

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

K izpitu splošne mature iz likovne teorije je pristopilo 193 kandidatov, kar je en več kot lani (2019: 196; 2020: 190; 2021: 180; 2022: 181). Od tega je bilo 69 kandidatov SM in 124 kandidatov PM (2019: 105; 2020: 102; 2021: 104; 2022: 111). Po upadu v zadnjih nekaj letih je letos kandidatov ponovno več. Sicer pa lahko splošen porast od leta 2017 naprej v precejšnji meri pripišemo temu, da po letu 2018 kandidati lahko ponovno hkrati opravljajo izpit iz likovne teorije in umetnostne zgodovine, saj se predmeta več ne izključujeta. Takih kandidatov je bilo letos 34 (2019: 69; 2021: 41; 2022: 37).

Na podlagi analiz rezultatov referenčne skupine kandidatov SM (60) je DPK SM za likovno teorijo dne 27. 6. 2023 odločila, da je 50 doseženih odstotnih točk prag za pozitivno oceno (meje 2022: 50, 63, 76, 88). Meje med ocenami so na enak način postavljene vse od leta 2012 naprej, kar kaže na to, da so izpitne pole po težavnosti kakovostno in uravnoteženo zasnovane.

Pri kandidatih SM je bil eden ocenjen negativno (2022: 0; 2021: 2; 2020: 0; 2019: 2), pri kandidatih PM je bilo negativnih 11, kar je več kot lani (2022: 6; 2021: 1; 2020: 12; 2019: 10).

Glede na statistične podatke o uspešnosti po posameznih delih izpita iz likovne teorije (izpitna pola 1, izpitna pola 2, ustni izpit z zagovorom mape likovnih del) je razvidno, da so bili referenčni kandidati SM najuspešnejši pri ustnem izpitu (indeks težavnosti: 0,92; lani 0,95; povprečno število odstotnih točk: 18,52 od 20 možnih; lani: 18,92), podobno uspešni pa so bili pri opravljanju naloge v izpitni poli 2 (indeks težavnosti: 0,74; lani 0,72; likovni izdelek: 37,07 od 50 možnih; lani: 36,17) in pri pisanju izpitne pole 1 (indeks težavnosti: 0,71; lani 0,69; naloge polodprtega tipa: 21,43 od 30 možnih; lani: 20,84). Kandidati so bili torej uspešnejši pri notranjem izpitu, kar je razumljivo, saj velik del te ocene temelji na zagovoru mape kandidatovih lastnih likovnih del. Kljub vsemu pa velja opomniti, da so ocenjevalci tudi letos pri ustnem izpitu dajali previsoke ocene.

Glede na analize izpitnih pol in rezultatov izpita splošne mature iz likovne teorije iz preteklih let je DPK SM za likovno teorijo v preteklih letih pripravila izpitne pole, v katerih je povečala obseg ter vsebinsko in taksonomsko strukturiranost nalog ter s tem zagotovila večjo taksonomsko raznolikost in raznolikost glede težavnosti. Glede na rezultate izpita splošne mature iz likovne teorije v letih 2014–2023 se je to izkazalo kot uspešno, saj ostajajo meje med ocenami v vseh teh letih nespremenjene. DPK SM za likovno teorijo bo zato pri pripravi novih izpitnih kompletov ohranjala zastavljeni obseg in strukturiranost posameznih nalog v izpitnih polah 1 tudi v naprej.

Pri izpitni poli 2 (likovni izdelek) je pri referenčnih kandidatih SM indeks objektivnosti 0,51. V primerjavi z lanskim letom je ponovno nekoliko padel (2022: 0,55; 2021: 0,40; 2020: 0,50). Od skupaj 60 izpitnih nalog referenčnih kandidatov SM, ki sta jih ocenila dva ocenjevalca, so bila ugotovljena prekomerna (več kot 20 %) razhajanja pri devetih kandidatih, ki so zato zahtevala kontrolno ocenjevanje (2022: 15; 2021: 15; 2020: 14).

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpit splošne mature iz likovne teorije kot sestavni del doseganja kakovostnejših izobraževalnih ciljev na področju likovnega ustvarjanja je naravnano tako, da kandidati lahko uveljavijo tako analitične kot likovno-aplikativne vidike likovnega jezika. Glede na analize izpitnih pol in rezultatov izpita splošne mature iz likovne teorije iz preteklosti je DPK SM za likovno teorijo pripravila izpitne pole, v katerih je povečala

obseg ter vsebinsko in taksonomsko strukturiranost nalog in s tem zagotovila večjo taksonomsko raznolikost ter raznolikost glede težavnosti. Glede na rezultate izpita splošne mature iz likovne teorije po letu 2014 se je to izkazalo kot uspešno. DPK SM za likovno teorijo bo zato pri pripravi novih izpitnih kompletov ohranjala zastavljeni obseg in strukturiranost posameznih nalog v izpitnih polah 1 tudi v naprej.

Pri izpitni poli 2 (likovni izdelek) je pri referenčnih kandidatih SM indeks objektivnosti 0,51. V primerjavi z lanskim letom je ponovno nekoliko padel (2022: 0,55; 2021: 0,40; 2020: 0,50). Od skupaj 60 izpitnih nalog referenčnih kandidatov SM, ki sta jih ocenila dva ocenjevalca, so bila ugotovljena prekomerna (več kot 20 %) razhajanja pri devetih kandidatih, ki so zato zahtevala kontrolno ocenjevanje (2022: 15; 2021: 15; 2020: 14).

6.3 Druge ugotovitve

DPK SM za likovno teorijo ugotavlja, da je izpit splošne mature iz likovne teorije v letu 2023 v celoti uspešno končan. Epidemija covida-19 v letu 2023 ni več bistveno vplivala na potek in rezultate izpita iz likovne teorije. Pri likovni teoriji so bile izvedene zgolj manjše prilagoditve pri ustnem izpitu, tako da so učitelji od 35 izpitnih listkov izločili 5. Rezultati statistično niso bistveno odstopali od prejšnjih let, zato so meje med ocenami ostale enake kot v preteklih letih. To kaže na to, da je izpit iz likovne teorije dobro zasnovan. V letu 2023 se je šestič izvedlo elektronsko ocenjevanje. Pri izpitni poli 1 se je tudi letos izkazalo kot zelo dobro. Ker se je povsem digitalizirano ocenjevanje izpitne pole 2, kljub zagotavljenim boljšim optičnim preslikavam v letu 2018, izkazalo kot težavno, saj tudi dobra optična preslikava ne odrazi vseh specifik originalnega izdelka, smo v letu 2019 izpitne pole 2 sicer ocenjevali elektronsko, vendar tako kot v preteklosti v prostorih Rica, da so imeli ocenjevalci vpogled v originalne izdelke. Ta praksa se je letos še utrdila in bo obveljala tudi v naprej. Lani smo sicer ugotovili, da zaradi slabih optičnih preslikav prihaja do težav pri kontrolnem ocenjevanju IP2, ko ocenjevalec nima hkratnega vpogleda v originalni izdelek. Izkazalo se je namreč, da so bile nekatere optične preslikave slabše kakovosti, zato smo v DPK SM za likovno teorijo opozorili na standarde, ki se morajo pri optičnih preslikavah dosledno upoštevati. Letos te težave ni bilo, optične preslikave so bile ustrezne kakovosti.